

Redzes uztveres metodikas izstrāde

GUNTA KRŪMIŅA

projekta zinātniskā vadītāja–vadošā pētniece, asociētā profesore

Ievads

Redzes kvalitāte ir būtisks faktors

Redzes speciālists novērtē tikai redzes funkcijas

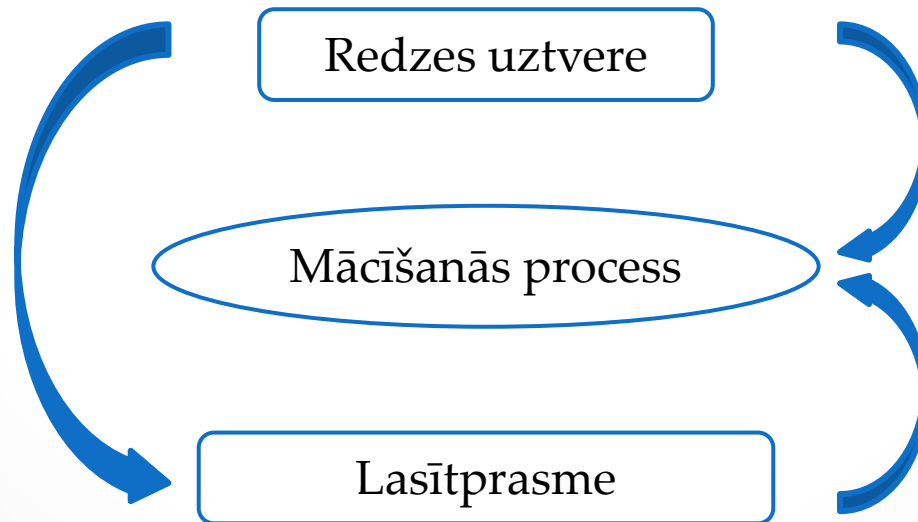
Vizuālā informācija, kas veidojas tīklenē, tālāk tiek apstrādāta augstākajos redzes sistēmas līmeņos

Ievads

Visus ar redzi saistītos informācijas apstrādes procesus smadzenēs mēs

saucam par **redzes uztveri**

(redzes speciālistu skatījums)

- Vizuālās informācijas apstrāde ir saistīta ar vizuālām kognitīvām spējām (prasmēm), kuras ļauj mums apstrādāt un interpretēt jēgu.
- Redzes uztverei ir nozīmīga loma pareizrakstībā, matemātikā un lasīšanā.

- Redzes uztveres deficīts var radīt grūtības mācību procesā, atpazīstot un atceroties burtus un vārdus, mācoties matemātiskās likumsakarības (lielumu apjomu, pozīciju utt.).
- Sekas – līdzīgo burtu jaukšana, lasīšanas traucējumi, līdzīgo lietu sajaukšana un neatšķiršana matemātikā, grūtības izdalīt galveno domu no nenozīmīgām, slikts rokraksts.

Problemātika

- Bērnam apgūstot lasītprasmi ir nepieciešamas izmantot savas valodas prasmes, dekodēšanu, fonētiku un redzes spējas, lai atpazītu vārdus un rakstītā teksta nozīmi.
- Pasaules dati rāda, ka 20% bērnu ir lasītprasmes traucējumi.

Vai piekrist?

Mērķis

Izstrādāt redzes uztveres novērtēšanas metodiku, kura palīdzētu diagnosticēt mācīšanās (lasītprasmes) problēmas, kuras ir saistītas ar redzes sistēmas augstākiem procesiem.

Kuras redzes komponentes?

Metodes būtība

Acu kustības – teksta
fiksācija, atpazīšana
(DEM un RAN)

Uzmanība un dalītā
uzmanība
(TMT A un B)

Mērāmais parametrs:
LASĪTPRASME
(ātrums, sapratne)

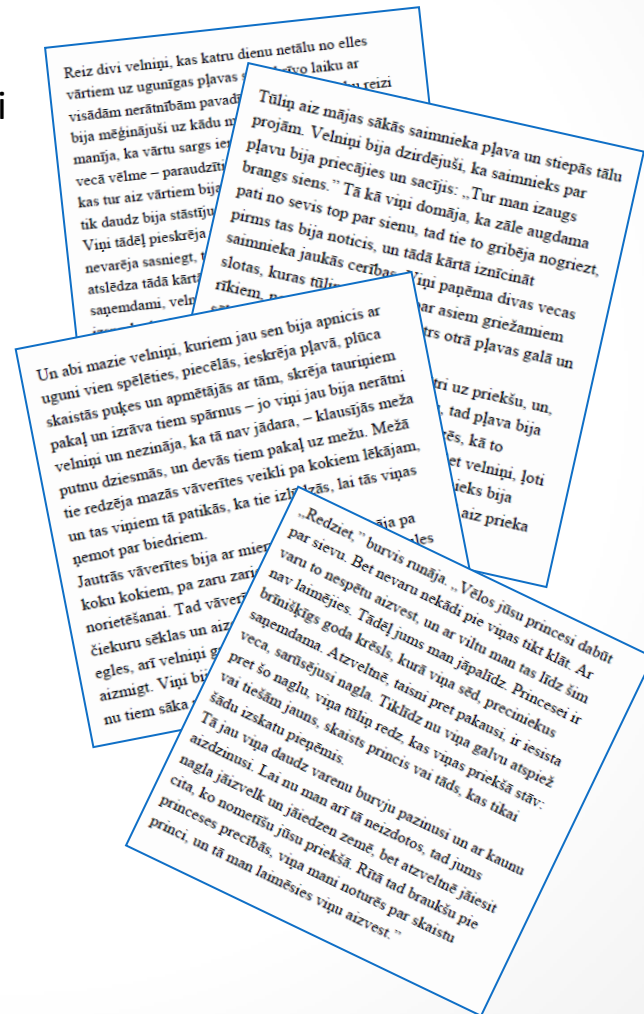
Kodēšana un procesu
ātrums
(vārdu atpazīšana, koherence)

Restaurēšana –
atsaukšana no atmiņas
(vārdu, ne-vārdu atpazīšana)

Izdalīšana - atpazīšana
(pūļa efekts, koherence)

Testi (1)

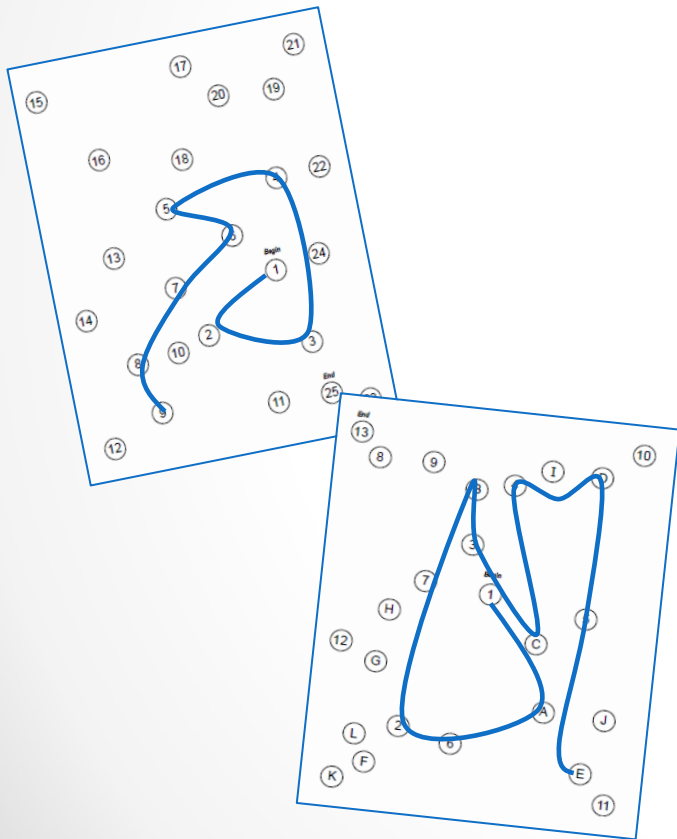
- Lasītprasmes tests:
  - visiem vecumiem vieni un tie paši teksti
  - 7 līdzīgi teksti
  - Jautājumi par teksta sapratni

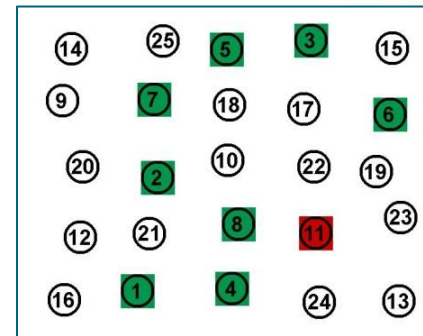

Testi (2)

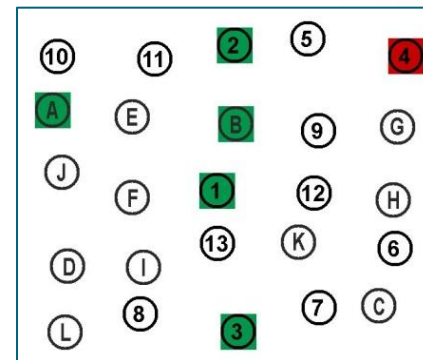
- Redzes uzmanības tests – TMT A un B

TMT testa A daļa

TMT testa B daļa

Testi (3)

- Vārdu-nevārdu atpazīšanas tests

Piemēri

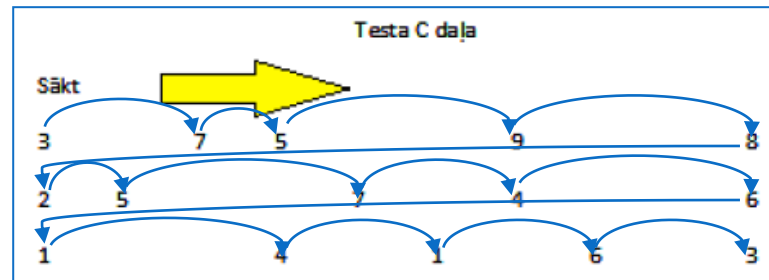
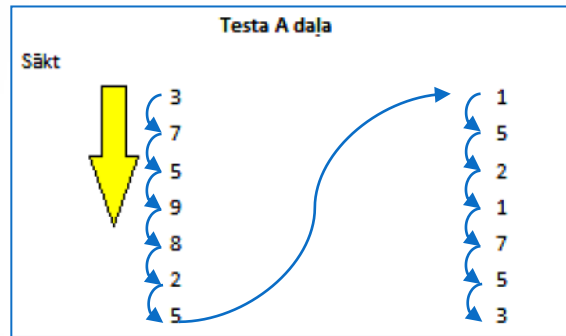
6 burti
leņķis
bruģis
siksna
krupis
mērķis
kundze
drosme

Piemēri

5 burti
dilgs
kabls
disms
kavns
kpēts
magts
nakzs

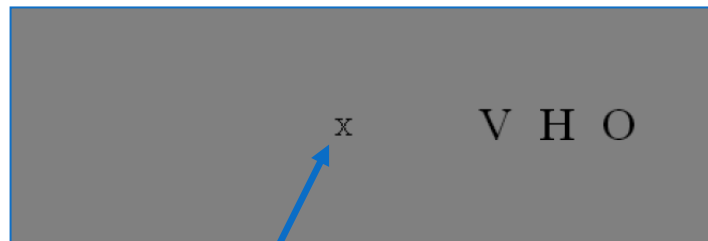
Tests (4)

- Acu sakādes tests – DEM

Tests (5)

- Pūļa efekta tests

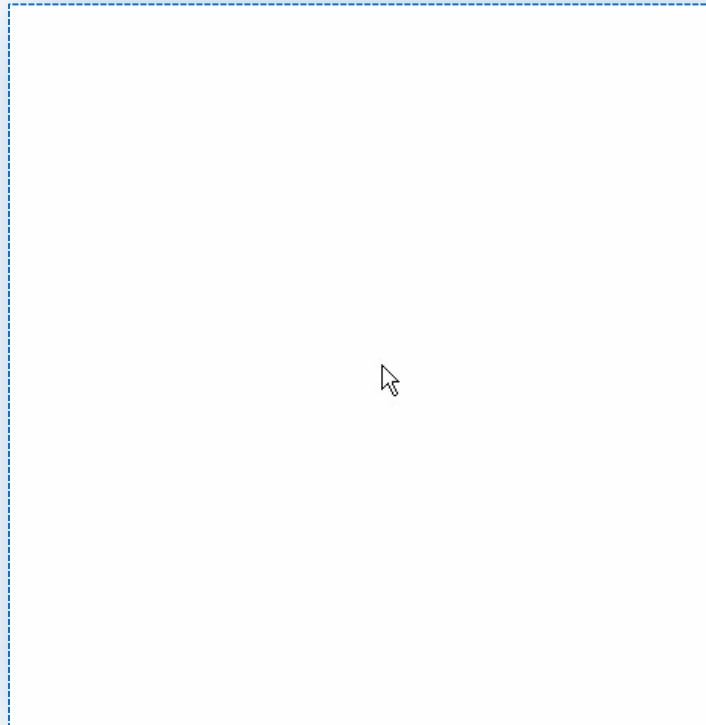

acs fiksācija

Stimulus	The room was dark. He sat
	+
Appearance	Tbc nocrn was darK. Ha zet
	Pelli et al. 2007

Tests (6)

- Koherences tests

Skolēni

Metode izstrādāta 2011./2012.gadā

Pārbaudīta uz skolēniem 2012./2013. mācību gadā

Pētījumu atbalstīja **16 skolas**

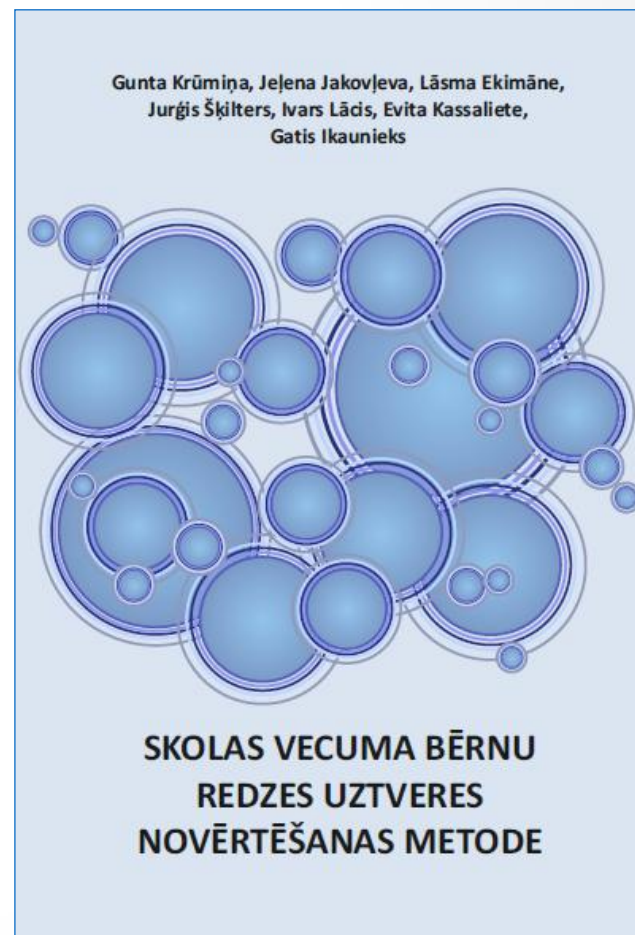
Redzes uztvere novērtēta:

2404 skolēniem no standarta skolām

278 no speciālām skolām (mācīšanās traucējumi)

Rezultāti

- Metodi izstrādājām un pārbaudījām uz vairāk kā 2700 skolēniem
- Iegūtos rezultātus esam prezentējuši dažāda mēroga konferencēs
- Metodi un rezultātus nopublicējām grāmatā
- Svarīgākās atziņas atspoguļosim šodien

Paldies par Jūsu uzmanību!

Metode izstrādāta ERAF un LU projekta
«Skolas vecuma bērnu redzes un redzes uztveres traucējumu pētīšana un diagnostikas metodiku izstrāde»
Nr.2011/0004/2DP/2.1.1.1.0/10/APIA/VIAA/027
ietvaros

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919